

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนของชุมชนวัดบางขันแตก อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม

Factors effecting of household accounting, wat bangkhantaek sub-district muang district, samutsongkram province.

เอมอร ไมตรีจิตร์

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ 19/1 ถนนเพชรเกษม หนองแขม กรุงเทพฯ 10160

ameornmai@gmail.com Tel 089-4555134

บทคัดย่อ : การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนของชุมชนวัดบางขันแตก อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนผู้เข้ารับการอบรมได้รับความรู้การจัดทำบัญชีครัวเรือนจากการจัดโครงการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์จำนวน 12 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนของชุมชนวัดบางขันแตกคือผู้จัดทำบัญชีครัวเรือนควรเป็นบุคคลที่ต้องอ่านออกเขียนได้ สามารถแยกแยะรายรับ-รายจ่ายรวมถึงแยกแยะรายจ่ายที่จำเป็นและไม่จำเป็นได้ และรู้วิธีการจดบันทึกบัญชีได้ถูกต้อง

คำสำคัญ : ปัจจัย ผลกระทบ การจัดทำบัญชีครัวเรือน

Abstract : The objective of this research was to study factors effecting of household accounting, Wat Bangkhantaek, Sub-district Muang District, SamutsongKram Province. This study was a qualitative research, the sample were 12 people randomly selected from the community who trained to gain knowledge of Household Accounting from South East Asia University in service project, By purposive sampling. The research instrument was the in-depth interview guide in semi-structured from including observation. The results of the research revealed that factors affecting the household accounting were the community members should be the persons to read, write, and be able to distinguish income, expenses, distinguish necessary and unnecessary expenses, and know how to use correct accounting methods.

Keywords : Factors, Effecting, Household Accounting.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบัญชีครัวเรือนเป็นการจดบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับรายรับ รายจ่าย ที่เกิดขึ้นของครัวเรือนในแต่ละวันแล้วรวบรวมข้อมูลที่ได้จดบันทึกนั้นมาพิจารณา เพื่อเพิ่มรายรับและลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น เพื่อให้ผู้บันทึกสามารถวางแผนการใช้จ่ายต่อไปได้อย่างรอบคอบ ผลการวิจัยที่ได้สนับสนุนถึงประโยชน์ของการจัดทำบัญชีครัวเรือน มีดังนี้ การวิจัยของวาริพิน มงคลสมัย (2551) เรื่อง “การจัดการความรู้ทางการบัญชีเพื่อพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในการผลิต ผลิตภัณฑ์ลำไยอบแห้งสีทองของกลุ่มเกษตรกรบ้านเหมืองกวั๊ก ตำบลมะเขือแจ้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน” พบว่า ผลการบันทึกบัญชีทำให้ชุมชนสามารถลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นและเป็นกำลังใจในการหารายได้เข้าสู่ครอบครัวมากขึ้น การวิจัยของวาริพิน มงคลสมัย (2552) เรื่อง “การจัดการความรู้ทางบัญชีตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง” พบว่า การจัดทำบัญชีครัวเรือนทำให้ชุมชนลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น และมีเงินออมมากขึ้น การวิจัยของ ชนิตา โชติเสถียรกุล (2551) เรื่อง “การศึกษาสภาพปัญหาการจัดการทำบัญชีครัวเรือนของผู้ปกครอง นักศึกษาสาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลด้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่” พบว่า การจัดทำบัญชีครัวเรือนมีประโยชน์สูงสุดในด้านที่ทำให้ลดค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นมีเงินออมเพิ่มขึ้น และจากการวิจัยของ ศุภโชค ภัทราทอง และสมบุญ ใจริณจิระตระกูล (2552) เรื่อง “การประเมินผลการจดบันทึกบัญชีครัวเรือนเพื่อลดปัญหาหนี้สินของเกษตรกรในเขตตำบลยุโป อำเภอเมืองจังหวัดยะลา” พบว่า หลังการจดบันทึกบัญชีครัวเรือนส่วนใหญ่มีรายได้เพิ่มขึ้น มีค่าใช้จ่าย หนี้สินลดลง และมีเงินออมเพิ่มขึ้น ผู้จดบันทึกสามารถนำข้อมูลที่จดบันทึกมาบริหารจัดการในการควบคุมพฤติกรรมในการใช้จ่ายของตนได้ สรุปได้ว่า เมื่อผู้จัดทำบัญชีครัวเรือนทำการบันทึกบัญชี จะทราบยอดคงเหลือของ

เงินที่มีอยู่ และสามารถบริหารรายได้และค่าใช้จ่ายของตน ให้สมดุลเป็นผลให้สามารถวางแผนการใช้จ่ายเงินที่ยังคงเหลืออยู่ได้อย่างรอบคอบ ระวังระวังและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะไม่ให้ใช้จ่ายเกินดุล สามารถควบคุมพฤติกรรมในการใช้จ่ายของตนได้ ตัดหรือลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นลง หาหนทางในการเพิ่มรายได้ มีเงินออมเพิ่มขึ้นและทำให้นี้สินลดลง

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้รับผิดชอบโครงการบริการวิชาการ วิชาชีพบัญชีแก่ชุมชนภายนอก ดำเนินการในรูปแบบการจัดการอบรมความรู้ในการจัดทำบัญชีครัวเรือนเป็นประจำต่อเนื่องทุกปี ชุมชนวัดบางขันแตกมีการติดต่อสื่อสารระหว่างตำบล ด้วยการรวมตัวกันที่ศาลาวัดบางขันแตก ทุกวันจันทร์ต้นเดือนเดือนละหนึ่งครั้ง จากการจัดกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุและอาสาสมัครสาธารณสุขตำบลวัดบางขันแตก มีคุณคณาวัลดี ทวีชื่น พยาบาลวิชาชีพชำนาญการเป็นผู้นำการจัดกิจกรรมและนำอาสาสมัครสาธารณสุขตำบลวัดบางขันแตก มาให้บริการตรวจสุขภาพเพื่อป้องกันโรคที่เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพ ผู้วิจัยได้มีโอกาสไปจัดโครงการบริการวิชาการวิชาชีพบัญชี 2 ปีติดต่อกัน พร้อมนี้ผู้วิจัยได้ร่วมทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การไปร่วมทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม รักษาสิ่งแวดล้อมด้วยการเรียนรู้วิถีการทำกระทงจากวัสดุธรรมชาติโดยปราชญ์ชาวบ้านที่มีความเชี่ยวชาญในการทำกระทงด้วยใบตอง พานักศึกษาทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์โดยการกวาดลานวัด และเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ทำนุบำรุงพุทธศาสนา โดยให้นักศึกษาฝึกหัดการพับกลีบดอกบัวให้สวยงาม นักศึกษาที่มีความสามารถพับกลีบดอกบัวได้จะทำการสอนเพื่อนที่ไม่สามารถพับได้ และร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการพับกลีบดอกบัวในแบบต่างๆ ให้นักศึกษาทุกคนเตรียมสิ่งของที่ตนเองประสงค์จะนำมาทำบุญ ตามแต่กำลังศรัทธา ช่วยกันจัดสิ่งของที่นำมาทำบุญถวายสังฆทาน เพื่อนำชุดสังฆทานที่ร่วมกันจัด

ร่วมกันทำบุญนำไปถวายสังฆทานแก่พระภิกษุสงฆ์ จากความสำคัญและความสัมพันธ์นี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนของชุมชนวัดบางชันแตก เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนในชุมชนเกิดการรับรู้ สนใจและส่งเสริมให้มีการจัดทำบัญชีครัวเรือนได้ถูกต้องจนสามารถนำรายรับ รายจ่ายที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันซึ่งได้จดบันทึกนั้นไปวิเคราะห์ปัญหาแล้วหาวิธีแก้ไขจนทำให้รายรับ-รายจ่ายที่เกิดขึ้นมีความสมดุลกัน ตลอดจนหาวิธีที่ทำให้รายรับเกินดุลรายจ่ายซึ่งหมายถึงครัวเรือนนั้นเกิดการออม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนของชุมชนวัดบางชันแตกอำเภอเมืองจังหวัดสมุทรสงคราม

ขอบเขตของงานวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร ประชากร คือ ตัวแทนของประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุและอาสาสมัครสาธารณสุขตำบลวัดบางชันแตก อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม และเป็นผู้เข้ารับการอบรมได้รับความรู้การจัดทำบัญชีครัวเรือนจากการจัดโครงการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

ขอบเขตด้านพื้นที่ งานวิจัยนี้รวบรวมข้อมูลและศึกษาเฉพาะชุมชนวัดบางชันแตก อำเภอเมืองจังหวัดสมุทรสงคราม

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดทำบัญชีครัวเรือน หมายถึง การจดบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับรายรับ รายจ่าย ที่เกิดขึ้นของครัวเรือนในแต่ละวันมาจดบันทึกในสมุด แยกบันทึก

ข้อมูลทางการเงินเป็นรายรับ-รายจ่าย ลงในช่องบัญชีแล้วสรุปผล

ชุมชนวัดบางชันแตก หมายถึง ประชาชนในตำบลบางชันแตก อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ที่อาศัยอยู่ในชุมชนทั้ง 12 หมู่บ้าน ประกอบด้วยหมู่บ้าน หมู่1 บ้านโพพงาง, หมู่2 บ้านนางพิมพ์, หมู่3 บ้านคลองบ่อ, หมู่4 บ้านคลองจั่น, หมู่5 บ้านมอปลัด, หมู่6 บ้านบางช้างตาย, หมู่7 บ้านศาลาพักร้อน, หมู่8 บ้านศาลาพักร้อน, หมู่9 บ้านบางตีนเป็ด, หมู่10 บ้านคลองเก่า, หมู่11 บ้านนัคตาว่าย, หมู่12 บ้านรามัญ

ประโยชน์ที่ได้รับ

เพื่อทราบปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนของชุมชนวัดบางชันแตก อำเภอเมืองจังหวัดสมุทรสงคราม

เครื่องมือการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยใช้วิธีการพรรณนาปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง คำถามที่ผู้วิจัยเตรียมไว้ เป็นคำถามแนวกว้าง ปลายเปิด แต่จะครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผู้วิจัยใช้ คือ การสังเกต(observation)และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก(in-depth interview) เริ่มจากค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือ บทความ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ใช้วิธีการศึกษาค้นคว้าโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพในการหาแนวทางแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับคนในชุมชนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในชุมชนวัดบางชันแตก ทำการสังเกตกับการสอบถาม(สัมภาษณ์ทั่วไป) พิจารณาตามความสะดวก(Convenience Sampling)

แบบมีส่วนร่วมและแบบไม่มีส่วนร่วมควบคู่กันไป แล้วแต่ว่าเหตุการณ์ใดจะเหมาะสม นำข้อมูลที่ได้จากเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลเกี่ยวกับตำบลบางขันแตก ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือน และข้อมูลจากการสังเกตมาวิเคราะห์ เพื่อให้เข้าใจในสิ่งที่ศึกษามากขึ้น จากนั้นจึงดำเนินการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจำนวน 12 คน โดยใช้คำถามในการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ จะไม่มีโครงสร้างเป็นคำถามปลายเปิด โดยเจาะลึกข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ตัวแทนของประชาชนผู้เข้ารับการอบรม ได้รับความรู้การจัดทำบัญชีครัวเรือนจากการจัดโครงการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ซึ่งมีผู้เข้ารับการอบรมครั้งละประมาณ 35-40 คน ทั้ง 12 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 1 ครอบครัว ในหนึ่งครอบครัว จะมีตัวแทนครอบครัวละ 1 คน วิธีเลือกผู้ให้ข้อมูลใช้แบบเจาะจง (Purposive Sampling)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการรวบรวมข้อมูลทฤษฎี จากเอกสารแนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจากการวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นการวิเคราะห์จากการจดบันทึกภาคสนาม (Field note) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ทั่วไปจากผู้ให้ข้อมูลทั่วไปและผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยมีการวิเคราะห์ตลอดเวลาที่เก็บข้อมูล หากมีข้อสงสัยหรือยังขาดในประเด็นใด ผู้วิจัยจะจดหัวข้อที่ต้องการทราบไว้สัมภาษณ์เชิงลึกในครั้งต่อไป จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก มาเปรียบเทียบกับเอกสารแนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อนำเสนอในเชิงบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ภาพรวมของผู้ให้ข้อมูลจากการสังเกต ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย อายุอยู่ระหว่าง 60-80 ปี การศึกษาดำเนินการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สถานภาพ สมรส รายรับครอบครัวที่ได้รับเป็นประจำ เลี้ยงต่อเดือนต่ำกว่าหนึ่งพันบาท คือ รายได้จากเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ รายรับจากการประกอบอาชีพที่เกิดขึ้น ไม่นั่นอนเลี้ยงต่อเดือนอยู่ระหว่างสามพันถึงห้าพันบาท คือ รับจ้างทั่วไปและค้าขาย จำนวนสมาชิกในครัวเรือนครอบครัวละ 3-5 คน ประชาชนในชุมชนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือนน้อยมาก มีหน่วยงานต่างๆ รวมถึงสถาบันการศึกษาเข้ามาจัดโครงการบ้าง หากมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือนยินดีเข้าร่วมการอบรม มีความสนใจที่จะหาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพิ่มเติม ซึ่งมาจากเอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ สนใจที่จะจัดทำบัญชีครัวเรือนเพราะคิดว่าการจัดทำบัญชีครัวเรือนก่อให้เกิดประโยชน์ และคิดว่าควรจัดทำบัญชีครัวเรือนมากกว่าไม่จัดทำบัญชีครัวเรือน ยินดีเสียเวลาในการจดบันทึก รายรับ - รายจ่ายในชีวิตประจำวันเพื่อจัดทำบัญชีครัวเรือน แต่ไม่รู้จักการบันทึกบัญชีที่ถูกต้อง

ผลการศึกษา ผู้จัดทำบัญชีครัวเรือนที่ให้ข้อมูลมีความเห็นว่าไม่มีประสบการณ์การจัดทำบัญชีมาก่อน เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด รองลงมา คือ ไม่มีความรู้พื้นฐานทางด้านบัญชี ปัจจัยทางการเงิน คือ ครัวเรือนมีรายจ่ายมากกว่ารายรับ การมีรายได้ไม่สม่ำเสมอ ไม่นั่นอน ไม่สนใจให้จัดทำบัญชีครัวเรือน ผู้จัดทำบัญชีครัวเรือนควรเป็นผู้เขียนหนังสือได้ มีสายตาดี สามารถแยกแยะรายรับ-รายจ่ายรวมถึงแยกแยะรายจ่ายที่จำเป็นและไม่จำเป็นได้ ควรมีความว่างเพื่อให้การจัดทำบัญชีเป็นไปอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ สำหรับปัจจัยที่มีผลกระทบน้อย คือ การ

จัดทำบัญชีครัวเรือนเป็นการตั้งใจทำเองด้วยความสมัครใจ ไม่ต้องมีหน่วยงานใดใช้ให้จัดทำ

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ภาพรวมของผู้ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผู้จัดทำบัญชีครัวเรือนที่ให้ข้อมูลมีจำนวนทั้งสิ้น 12 คน เป็นผู้หญิงทั้งหมด ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 60-69 ปี ระดับการศึกษา มีทั้งระดับปริญญาตรี มัธยมศึกษา และประถมศึกษา ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา สถานภาพสมรสแล้ว มีอาชีพเกษตรกรกรรม ทำสวน ทำไร่ ปลูกพืช ค้าขาย รับจ้างทั่วไป ส่วนใหญ่มีอาชีพทำสวน รายรับของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 5,000 – 20,000 บาท จำนวนสมาชิกในครอบครัวจำนวน 1-2 คน ระยะเวลาของการเกิดรายรับมีทั้งเดือนละหนึ่งครั้ง เกิดขึ้นทุกวัน และไม่แน่นอน ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือนจากหน่วยราชการ สถาบันการศึกษาเข้ามาจัดโครงการ นอกจากนี้ยังได้รับข่าวสารจากครูบัญชีอาสาจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ส่วนใหญ่มีความสนใจที่จะเข้ารับการอบรมและฝึกปฏิบัติหากมีหน่วยงานต่างๆ เข้ามาจัดโครงการฯ เพื่อรับความรู้จากการจัดทำบัญชีครัวเรือน ยินดีเสียเวลาในการจดบันทึกรายรับ-รายจ่ายในชีวิตประจำวัน มีทัศนคติที่ดีต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน ไม่คิดว่าเป็นภาระที่ต้องจัดทำ คิดว่าการจัดทำบัญชีครัวเรือนก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว

ผลการศึกษาวิจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน จากการดำเนินการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผู้จัดทำบัญชีครัวเรือนที่ให้ข้อมูลมีความเห็นว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนมากที่สุด คือ ผู้จัดทำบัญชีครัวเรือนควรเป็นบุคคลที่ต้องอ่านออกเขียนได้ รองลงมา คือ ต้องสามารถแยกแยะรายรับ-รายจ่ายได้ รวมถึงแยกแยะรายจ่ายที่จำเป็นและไม่จำเป็นได้ รู้วิธีการจดบันทึกรายรับ-รายจ่ายเพื่อจัดทำบัญชีให้ถูกต้อง การจัดทำบัญชีครัวเรือนไม่จำเป็นต้องมีพื้นฐานทางด้านบัญชีมาก่อน ต้องมีเวลาว่าง พร้อม

จัดทำบัญชีอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ตามลำดับ สำหรับปัจจัยที่มีผลกระทบน้อย คือ ปัจจัยทางการเงินที่ครอบครัวมีรายจ่ายมากกว่ารายรับ

อภิปรายผลการวิจัย

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน คือ ผู้จัดทำบัญชีครัวเรือนควรเป็นบุคคลที่ต้องอ่านออกเขียนได้ สามารถแยกแยะรายรับ-รายจ่าย รวมถึงแยก แยะรายจ่ายที่จำเป็นและไม่จำเป็นได้ รู้วิธีการจดบันทึกที่ถูกต้อง ไม่มีประสบการณ์การจัดทำบัญชีมาก่อนและไม่มีความรู้พื้นฐานทางด้านบัญชีใน ความหมาย ของการอ่านออกเขียนได้ คือ มีความรู้ความเข้าใจในการทำเรื่องนั้น หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจึงควรเข้ามาฝึกอบรม ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติให้ถูกต้อง สอดคล้องกับภา วินีย์ ธนอนวัช (2556) ได้กล่าวว่า ถ้าประชาชนในชุมชนมีความรู้ที่ได้จากการอบรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนจะช่วยให้วางแผนการออมของตนเองและครอบครัวได้ ถ้าครอบครัวในชุมชนได้มีการจัดทำบัญชีครัว เรือน จะทำให้ครอบครัวมีเงินออมมากขึ้น และอยากให้ชุมชนได้มีการส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการฝึกอบรมการจัดทำบัญชีครัวเรือน โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกอบรมให้ความรู้การจัดทำบัญชีครัวเรือน และสอดคล้องกับ สุภัทรพร ทวีจันทร์ (2556) ได้กล่าวว่า แนวทางการเสริมสร้างภูมิปัญญาทางบัญชีสู่การบริหารจัดการที่ดีคือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล สถาบันการศึกษา ควรเข้าไปจัดทำแผนการอบรมและสร้างอาสาสมัครในชุมชนเพื่อให้คำแนะนำ ติดตาม และคอยดูแลควบคุม และการส่งเสริมให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญของการทำบัญชี

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน คือ หน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องควรหากิจกรรมเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือนที่น่าสนใจ เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การจัดนิทรรศการ จำลองสถานการณ์ เหตุการณ์ สิ่งแวดล้อมรอบกาย เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนในชุมชนเกิดการรับรู้ ข่าวสารการจัดทำบัญชีครัวเรือน เมื่อบุคคลได้รับรู้ข่าวสาร มีความรู้ทำให้เกิดแนวความคิดใหม่ขึ้น ย่อมมีการแสวงหารายละเอียดในเรื่องที่ตนเองสนใจเพิ่มมากขึ้น เมื่อค้นหาข้อมูลข่าวสารที่ตนเองสนใจจนได้รายละเอียดมากขึ้นและเข้าใจในเรื่องนั้นๆได้ระดับหนึ่ง จึงเกิดการไตร่ตรอง ประเมินข้อมูลข่าวสารที่ตนเองได้ไปแสวงหา แล้วเปรียบเทียบกับประสบการณ์หรือความรู้เดิมของตนว่าข้อมูลข่าวสารใหม่ๆที่ได้ค้นพบ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองเพียงใด จนสรุปได้ถึงการยอมรับการจัดทำบัญชีครัวเรือนและนำการจัดทำบัญชีครัวเรือนไปใช้ ตาม M Rogers Everett (1995) ได้กล่าวว่าบุคคลจะเห็นประโยชน์จากเรื่องใดๆก็ตามย่อมเกิดจากการยอมรับในเรื่องดังกล่าว การยอมรับเป็นแรงผลักดันภายในจิตใจ หากต้องการให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ควรทำให้บุคคลนั้นเกิดการยอมรับในเรื่องนั้นก่อน จะทำให้เรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่น่าสนใจ พร้อมทั้งจะทดลองทำตามและนำไปปฏิบัติจริงจนเกิดประโยชน์ ซึ่งเป็นผลที่เกิดจากการทดลองทำด้วยตนเองแล้วเห็นประจักษ์ว่าได้เกิดประโยชน์ต่อตนเองจริง จึงยอมรับแล้วนำสิ่งที่ได้ทดลองนั้น ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างมุ่งมั่น กลายเป็นวิธีที่ยึดถือและนำไปปฏิบัติอย่างถาวร เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและนำไปบอกต่อให้บุคคลอื่นได้รับรู้วิธีการจัดทำบัญชีครัวเรือน

ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือนในด้านอื่น เช่น แนวทางการจัดทำบัญชีครัวเรือน แนวทางการจัดการการเพิ่มรายรับลดรายจ่ายในครัวเรือน แนวทางการจัดทำบัญชีครัวเรือนแบบมีส่วนร่วม

บรรณานุกรม

- [1] สุภัทรร ทีวีจันทร์.(2556).การบูรณาการบัญชีครัวเรือนเพื่อเสริมสร้างภูมิปัญญาทางบัญชีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาชุมชนบ้านกลาง ตำบลชะยูง อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ.วารสารบัณฑิตศึกษา ปีที่ 10 ฉบับที่ 48 พฤษภาคม-มิถุนายน 2556.คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.
- [2] ภาวินีย์ ธนาอนวัช.(2556).บัญชีครัวเรือนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อชีวิตที่พอเพียง. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- [3] ศุภโชค ก้าวทอง,และสมบูรณ เจริญจรตะระกูล.(2552). การประเมินผลการจัดบันทึกบัญชีครัวเรือนเพื่อลดปัญหาหนี้สินของเกษตรกรในเขตตำบลยุโป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา.สงขลา. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- [4] วาริพิน มงคลสมัย (2552) เรื่อง “การจัดการ ความรู้ทางบัญชีตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง” มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- [5] วาริพิน มงคลสมัย.(2551) การจัดการความรู้ทางการบัญชีเพื่อพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในการผลิตผลิตภัณฑ์ลำไยอบแห้งสีทองของกลุ่มเกษตรกรบ้านเหมืองแก้ว ต.มะเขือแจ้ อ.เมือง จ.ลำพูน. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- [6] ชนิตา โชติเสถียรกุล.(2551) การศึกษาสภาพปัญหาการจัดทำบัญชีครัวเรือนของผู้ปกครอง

นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจและ
ศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ล้านนา ภาควิชาศิลป เชียงใหม่.

[7] M Rogers Everett. (1995) . *Diffusion of
Innovations*. New York : Free Press.

ประวัติผู้ทำวิจัย

นางอมร ไมตรีจิตร

การศึกษา : ปริญญาตรี

หลักสูตรบัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัย

หอการค้าไทย

: ปริญญาโท หลักสูตร บริหารธุรกิจ มหาลัยบัณฑิต

มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

ประวัติการทำงาน

:ปี พ.ศ.2559 -ปัจจุบัน รองคณบดีฝ่ายวิจัย

คณะบริหารธุรกิจ

:ปี พ.ศ.2558 -2559 หัวหน้าสาขาวิชาการบัญชีและ

รองคณบดีฝ่ายกิจการพิเศษ คณะบริหารธุรกิจ

:ปี พ.ศ.2556-2558 หัวหน้าสาขาวิชาการบัญชี

คณะบริหารธุรกิจ

:ปี พ.ศ.2554-2556 เลขานุการสาขาวิชาการบัญชี

คณะบริหารธุรกิจ

:ปี พ.ศ.2541-2554 อาจารย์ประจำสาขาวิชาการ

บัญชี คณะบริหารธุรกิจ

:ปี พ.ศ.2538-2541 เลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์